

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2006-12-18

NR: 55

KONTAKT: Tomas Lundberg, pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Riksbanken och avtalsrörelsen

Vice riksbankschef Svante Öberg talade idag i Västerås på ett möte anordnat av LO Västmanland.

"Nästa år ska en stor del av löneavtalen på arbetsmarknaden förhandlas om. Riksbanken är inte en part i lönerörelsen. Det är arbetsmarknadens parter som svarar för avtalsförhandlingarna. Däremot finns det kopplingar mellan lönebildningen och penningpolitiken. Riksbankens uppgift är att se till att inflationen håller sig på en låg och stabil nivå. Det är en viktig förutsättning för löneförhandlingarna och utfallen av dessa. Samtidigt spelar såväl den faktiska som den förväntade utvecklingen av lönerna en stor roll för inflationen. Att dessa kopplingar är viktiga är alla berörda medvetna om. Det gäller såväl arbetstagarna och arbetsgivarna som Riksbanken", inledde Öberg.

"De senaste tio åren har det gått bra för Sverige. Tillväxten har varit hög och inflationen låg. De offentliga finanserna har varit starka och överskotten i handeln med utlandet stora. Sysselsättningen har ökat och arbetslösheten minskat, om än inte i sådan utsträckning att det motsvarar statsmakternas ambitioner. Trots måttliga nominella löneökningar har reallönerna stigit påtagligt. Och tack vare en hög ökningstakt för produktiviteten har företagens arbetskraftskostnader hållits tillbaka och konkurrenskraften förbättrats. Kontrasten till de stora ekonomiska problemen på 1970- och 80-talen är slående", fortsatte Öberg.

"Det mesta talar för att vi kan se fram emot en avtalsrörelse nästa år som är förenlig med en fortsatt god ekonomisk utveckling. Det är särskilt tre skäl som talar för det", sade Öberg.

"För det första är de ekonomiska förutsättningarna inför nästa års avtalsförhandlingar goda. Lönerna har ökat måttligt under de senaste åren. Även om man kan förvänta sig att löneökningstakten stiger något de närmaste åren då läget på arbetsmarknaden förbättras så finns det, som vi konstaterade i den senaste inflationsrapporten, en stor mängd lediga resurser på arbetsmarknaden. Att det finns stora arbetskraftsreserver bör hålla tillbaka löne- och prisökningarna. Samtidigt förbättras arbetsmarknaden i snabb takt och det finns naturligtvis en risk att avtalsrörelsen blir mer problematisk och resulterar i högre löneökningar än vi räknat med", fortsatte Öberg

■ "För det andra har lönebildningen förbättrats sedan krisen i början av 1990-talet. Rehnbergkommissionen, Industriavtalet och Medlingsinstitutet är viktiga delar i denna förändring. De senaste tio femton åren har de nationella avtalen innehållit lönenivåer som har varit väl förenliga med låg och stabil inflation. Avtalsförhandlingarna har påbörjats i god tid innan de gamla avtalen har gått ut. Den konkurrensutsatta sektorn har normalt gjort upp först och satt märket för andra delar av ekonomin. Avtalen har normalt varit treåriga. De innehåller inte längre följsamhetsklausuler som gör att löner och priser jagar varandra i en uppåtgående spiral. Samtidigt har lönebildningen inom de nationella ramarna gett utrymme för betydande variationer mellan företag och individer. Antalet konflikter på arbetsmarknaden har varit lägre än tidigare", fortsatte Öberg.

"För det tredje har ramverket för penningpolitiken förbättrats och därmed förutsättningarna för låg och stabil inflation. Förändringen inleddes i slutet av 1992 med att den fasta växelkursen övergavs till förmån för en rörlig växelkurs. I januari 1993 bestämdes att penningpolitiken från och med 1995 skulle ha ett inflationsmål. Beslut i riksdagen i slutet av 1990-talet innebar att prisstabilitetsmålet fastslogs i lag och att Riksbanken blev självständig. Det har inneburit nya förutsättningar för penningpolitiken. Riksbanken har idag en hög trovärdighet i så motto att allmänhetens förväntningar är inställda på att inflationen hamnar på inflationsmålets två procent per år", sade Öberg.

"Kort sagt, stabiliteten i den svenska ekonomin har ökat. En väl fungerande lönebildning hand i hand med en väl fungerande penningpolitik har gett påtagliga och positiva resultat. Den svenska ekonomin fungerar nu mycket bättre än på 1970- och 80-talen. Det är något vi ska vara mycket rädda om. Även om den goda utvecklingen har goda chanser att fortsätta de närmsta åren är det inte något vi kan ta för givet. Mitt och mina kollegors jobb är att styra räntan så att vi når vårt mål om låg och stabil inflation. På så sätt kan vi bidra till stabilitet i ekonomin. En stabil ekonomi ökar i sin tur chanserna till en god ekonomisk utveckling", avslutade Öberg.